Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

16.10.2019

Eduskunnan maatalousjaosto

ASIA: ASIANTUNTIJALAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2020 (HE+29/2019)

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut asiakohdassa mainittuun esitykseen ja esittää lausuntonaan siitä seuraavaa.

Kalatalouden edistäminen (30.40.51)

Kalastuslain 82 §:n mukaan kalastonhoitomaksuina kertyneet varat käytetään:

1) kalavesien kestävän käytön ja hoidon suunnittelusta ja toimeenpanosta, ohjaamisesta ja kehittämisestä sekä kalastuksenvalvonnasta aiheutuviin kustannuksiin;
2) kalatalousalueiden toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin;
3) kalatalousalan neuvontapalvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin;
4) kalavesien yleiskalastusoikeuksien hyödyntämiseen sekä kalastusopastoimintaan perustuvasta käytöstä maksettaviin korvauksiin vesialueen omistajille; sekä
5) valtiolle ja Metsähallitukselle kalastonhoitomaksun kannosta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Vuoden 2020 kertymäksi arvioidaan 8,561 miljoonaa euroa, kun vuonna 2019 arvioitu kertymä oli talousarvioesityksessä 9,386 miljoonaa euroa. Vähenemä on siis 0,825 miljoonaa euroa eli 8,8 %.

Kalastuslain 82 §:n 1-3 kohtien mukaiseen käyttötarkoitukseen siirrettiin vuonna 2019 toiselta momentilta 0,9 miljoonaa euroa MMM:n Omakala-hankkeeseen. Kun vuoden 2019 määrärahasta poistetaan Omakala-hankkeen osuus, on määrärahan (€) arvioitu käyttö kalastuslain mukaisiin käyttötarkoituksiin hallituksen vuosien 2019 ja 2020 talousarvioesityksissä seuraava:

	2019	**2020**	**Vähenemä %**
Käyttötarkoitukset 1-3	5 359 000	4 861 000	9,3
Käyttötarkoitus 4	3 327 000	3 050 000	8,3
Käyttötarkoitus 5	700 000	650 000	7,1

Määrärahasta supistuisivat siis vuonna 2020 eniten käyttötarkoitukset 1-3, noin 498 000 eurolla.

Kalastuslain käyttötarkoitusten lisäksi on vuoden 2020 määrärahan arvioidussa käytössä esitetty erillinen 100 000 euroa hallitusohjelman mukaisen kalastusmatkailuohjelman tekemiseen. Lisäksi esityksessä on 500 000 euron lisäys, joka on tarkoitettu hallitusohjel-

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

16.10.2019

man mukaiseen kalastuslain toimeenpanoon ja kalakantojen tutkimukseen. Koska hallitusohjelmasta ei kuitenkaan löydy kohtaa, jossa hallitus pyrkii kalastuslain toimeenpanoon, jää em. rahan käyttökohde tältä osin epämääräiseksi.

Kalastuslain 82 §:n käyttötarkoituksiin osoitettujen määrärahojen jakosuhteet (%) ovat uusitun kalastuslain aikana (vv. 2016-20) olleet talousarvioehdotuksissa seuraavat:

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Käyttötarkoitukset 1-3	62,5	62,1	57,6	57,1	56,8
Käyttötarkoitus 4	7,2	8,0	6,9	7,5	7,6
Käyttötarkoitus 5	30,2	29,9	35,4	35,4	35,6
summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kalavesien kestävään käyttöön ja hoitoon (sis. MMM:n ja ELY-keskuksien myöntämät hankeavustukset), valvontaan, kalastusalueiden toimintaan ja kalatalousalan neuvontapalvelujen järjestämiseen (käyttötarkoitukset 1-3) osoitettujen määrärahojen osuus on siis jatkuvasti supistunut. Samaan aikaan kalavesien omistajakorvaukset (käyttötarkoitus 5) ovat puolestaan kasvaneet.

SVK tähdentää, että kalavesien omistajakorvaukset eivät ole korvamerkittyä kalavesien hoitorahaa, vaan korvausrahaa viehekalastuksen (= maksullisen yleiskalastusoikeuden) aiheuttamasta kalastusrasituksesta. Korvausrahoihin ei varat myöntävä ELY-keskus voi kalastuslain 83 §:n mukaan vaikuttaa, vaan omistajat voivat saamansa korvausrahat käyttää miten haluavat.

Talousarvioesityksen mukaan maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena on, että luonnon aineettomien arvojen ja hyvinvointipalveluiden käyttö lisääntyy ja että uusiutuvien luonnonvarojen elinvoimaisuus, luonnon monimuotoisuus ja elinympäristöjen tila paranee sekä niiden käytön kestävyys turvataan.

Maa- ja metsätalousministeriössä on viime keväänä valmisteltu vapaa-ajankalatalouden kehittämisstrategia. Se on merkittävä asiakirja, joka ohjaa kalataloushallintoa, -järjestöjä ja kalatalousalueita maamme vapaa-ajankalatalouden kehittämiseksi ja rahoittamiseksi vuosikausiksi eteenpäin. Kunkin toimijan odotetaan toteuttavan strategiaa oman toimintansa puitteissa osana kokonaisuutta. Strategian eräs merkittävimmistä toteuttajista on Suomen Vapaa-ajankalatalouden Keskusjärjestö, joka on maamme suurin vapaa-ajankalastajien järjestö.

SVK painottaa, että hallitusohjelmassa on luvattu myös toimeenpanna Suomen vapaa-ajankalatalouden kehittämisstrategiaa, johon ei kuitenkaan ole osoitettu talousarvioesityksessä erillistä määrärahaa. Strategian toteuttamisen keskeinen rahoitus tapahtuu siten kalastuslain 82 §:n mukaisiin käyttötarkoituksiin 1-3 osoitetuista kalastonhoitomaksuvaroista, jotka talousarviossa on esitetty jälleen supistettavaksi suhteessa eniten muista kalastuslain mukaisista käyttötarkoituksista.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

16.10.2019

Viitaten edellä esitettyyn SVK esittää, että vuoden 2020 talousarvioesityksessä määrärahat kaikkiin käyttötarkoituksiin osoitetaan samassa suhteessa (8,8 %) vuosina 2019-20 tapahtuneeseen maksukertymän vähenemään. Tällöin käyttötarkoituksiin 1-3 osoitetaan noin 4,89 miljoonaa euroa käyttötarkoitukseen 4 noin 3,03 miljoonaa euroa ja käyttötarkoitukseen 5 noin 0,64 miljoonaa euroa.

Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (30.40.31)

Kalataloudellisiin kunnostus-, kehittämis- ja kokeiluhankkeisiin on vuoden 2020 talousarvioesityksessä kohdennettu 6,757 miljoonaa euroa. Tarkoituksena on hallitusohjelman mukaisesti toteuttaa vuonna 2020 yhteensä 6 miljoonalla eurolla kansallista ohjelmaa vaelluskalakalakantojen elvyttämiseksi.

Elvyttämistoimiin kuuluu hallitusohjelman mukaan paljon erilaisia vaelluskalojen elinympäristökunnostuksia, joilla pyritään saamaan nykyiset heikot tai kadonneet kannat elpymään.

Hallitus pyrkii vaeltavien ja uhanalaisten kalakantojen elinympäristöjen kunnostuksiin, mihin talousarvioesityksessä on varattu 6 miljoonaa euroa. SVK pitää esitystä erinomaisena.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Markku Marttinen
toiminnanjohtaja